Nutzungshinweise:

Diese Druckansicht dient nur zu Arbeitszwecken. Zitieren Sie ggf. direkt die digitale Edition.
Dieses Werk ist lizenziert unter einer Creative Commons Namensnennung - Nicht-kommerziell - Weitergabe unter gleichen Bedingungen 4.0 International Lizenz.

Zitiervorschlag:

Louis Pio an Friedrich Engels in London. Kopenhagen, Montag, 19. August 1872. In: Marx-Engels-Gesamtausgabe digital, hg. v. der Internationalen Marx-Engels-Stiftung. Berlin-Brandenburgische Akademie der Wissenschaften, Berlin. URL https://megadigital.bbaw.de/briefe/detail.xql?id=M4891750

Louis Pio an Friedrich Engels in London. Kopenhagen, Montag, 19. August 1872

Lindenberg, Thomas (Bearbeitung)
Lura, Caroline (Bearbeitung)

Berlin-Brandenburgische Akademie der Wissenschaften (BBAW) Marx-Engels-Gesamtausgabe

Handschrift: RGASPI f. 1 op. 5 d. 2990
Handschriftenbeschreibung:

Soweit aus der Fotokopie zu ersehen ist, besteht der Brief aus einem Bogen weißem Papier. Pio hat alle vier Seiten vollständig beschrieben. Schreibmaterial: schwarze Tinte.

Archivsignatur des Moskauer Marx-Engels-Instituts (IMĖ) auf allen beschriebenen Seiten mit Bleistift: „RJ 72a–d“.

Von unbekannter Hand: Notiz „Louis Pio“ und Nummerierung „2990“ mit Bleistift oben auf der ersten Seite.

Erstveröffentlichung: Oluf Bertolt: Pionerer. Mændene fra Halvfjerdsernes Arbejderbevægelse. København 1938. S. 133–135.

Absender: Louis Pio
Schreibort: Kopenhagen
Schreibdatum: 1872-08-19

Empfänger: Friedrich Engels
Empfangsort: London

| Civil-Arresthuset i København d. 19. Aug. 1872.

Kaere Hr. Engels!

Jeg veed, at De har sendt mig et Brev siden jeg er blevet fængslet; men Indholdet har jeg ikke seet, da Politiet beholdt det. Heller ikke har jeg kunnet skrive Dem til; det tillades os ikke, og dette Brev, som jeg her skriver, er jeg ikke sikker paa at kunne faa sendt Dem. Hvis De vil genoprette Forbindelsen med Foreningen her, vil jeg bede Dem adressere Brevene til Redaktionen af „Socialisten[a]“; De vil da faa nøjere Oplysninger. Jeg skal nu forsøge at give en Fremstilling af de sidste Begivenheder, der har sat vort Land i saa stor Bevægelse.

Da jeg kom tilbage fra min Genfer-Rejse, var, som jeg vist skrev Dem, Foreningen gaaet endel tilbage. Det lykkedes mig imidlertid at bilægge den Uenighed, som var opstaaet, og Foreningen naaede navnlig her i København en betydelig Størrelse. Jeg forandrede derpaa fra 1ste April Ugebladet „Socialisten[b]“ til et Dagblad og opnaaede i Løbet af en Maaned 2000 Abonnenter. Imidlertid udbrød der en Strike mellem Murerne, som jeg naturligvis understøttede af alle Kræfter, medens Avtoriteterne og Politiet hjalp Mestrene paa alle lovlige og ulovlige Maader. For at faa en Ende herpaa, og for at faa alle Arbejdere til at støtte Striken, sammenkaldte jeg i en

kraftig Artikel alle Arbejdere til et Møde under aaben Himmel. Men trods vor store „Frihed“ blev Mødet forbudt af Politiet. Jeg erklærede derpaa tilligemed mine to Medbestyreve Lørdag Aften d. 4de Maj at jeg alligevel vilde afholde Mødet, hvorpaa vi alle tre Lørdag Nat Kl. 2 arresteredes. I den Sag, som derpaa blev anlagt imod os, har man imidlertid ikke indskrænket sig til at anklage os for Overtrædelse af Forbuddet, hvad der kun kunne skaffe os en Pengebøde, men man har søgt at bevise, at de socialistiske Ideer er | statsfarlige og at vi derfor ved at udbrede disse her i Landet har gjort os fortjente til Døden eller Tugthusarbejde. For at kunne udføre dette vanskelige Arbejde har de afspærret os fra al Communication med Yderverdenen og beskikket os Actorer og Defensorer, som antages at ville handle i Politiets Interesse, ligesom ogsaa Forhørene, der indtager c. 3000 skrevne Sider, tildels er affattet tvertimod vore virkelige Udsagn. Saaledes staar Sagerne altsaa for vort Vedkommende.

I det forbudte Møde d. 5te Maj deltog omtrent 20000 Personer, men de blev adsplittede af Politiet i Forbindelse med Kavalleriet, dog først efter at over 50 Husarer og c. 20 Politibetjente var blevet saarede med Stenkast. Hele Garnison, endog Artilleriet, var rykket ud. Den næste Dag meldte omtrent 1500 Personer sig ind i Foreningen og Abonnenterne paa Bladet steg fra 2000 til 3000. Det har nu 3–4000 Abonnenter og kan betale sig, saa at der ingen Fare er for at det skal gaa ind. Foreningen er ogsaa meget ivrig, men som De jo veed fandtes der for et Aar siden ingen, der vidste, hvad Socialisme var, og der er endnu ingen, der er saa tilstrækkeligt bekendt med Sagen, at han kan overtage min og mine to Kollegaers Plads. Foreningen er derfor nu paa en Maade „uden Hovede“, der er ingen rigtig Styr paa den, men desuagtet er Aanden fortræffelig.

Det gjør mig ondt, at jeg ikke kan komme med til Kongressen, jeg havde temmelig betydelige Forslag at gøre med Hensyn til det agrariske Spørgsmaal. De 500 Mærker, som De sendte mig, er blevet konfiskerede af Politiet, ikke destomindre skal jeg sørge for, at Pengene bliver sendt Dem, saasnart jeg kan faa Lov at tale med Foreningens Sektionsformænd derom, saalænge beder jeg Dem have os undskyldt.

Fra 1846 har der her i Landet eksisteret et temmilig betydeligt Bondeparti, som nærede meget | frisindede Anskuelser. Det lykkedes mig i Sommer ved en snild Manøvre at faa det delt, saaledes at den større Halvdel slog sig næsten helt til vor Side og udstedte et Valgprogram, som jeg ved Lejlighed skal sende Dem og som enhver ægte Socialist med god Samvittighed kan underskrive. Vi arbejder nu sammen med dem til Valgene, idet vi har forbeholdt os Byerne og de tager Landet. Der er Rimelighed for at dette „forenede Venstre“ vil faa Flertallet til Folketinget og derved komme til at danne et Ministerium. Det national-liberale (doktrinære, konservative) Parti er naturligvis rasende og truer med at Bismarck[c] og Rusland vil skride ind, hvis dette sker; men der er intet Haab om, at Vælgerne vil blive forskrækkede herfor. Jeg stiller mig selv til Valg i København; det kan heldigvis ikke forbydes mig. Hvis vi og Bønderne saaledes faar Overvægt ved Valgene, som skal holdes d. 20 September, saa vil jeg rimeligvis blive fri d. 5 Oktober, naar Rigsdagen kommer sammen, selv om jeg ikke skulle blive valgt. Jeg beder Dem dog ikke omtale disse Forhold offentligt, da det vilde kunne skade Sagen, at Forbundet blev bekendt for tidligt; nu har vore Modstandere vel Anelse derom, men ingen Vished.

Mærkeligt er det, saa flinke Socialister Arbejderne er blevet herovre, de vil hverken høre tale om Religion eller Arbejdsherrer mer; jeg tænker næsten, at Danmark bliver den første Stat i Evropa, hvor Ideen bliver varigt realiseret i Praksis, og det kan vi navnlig takke vor oplyste og politisk udviklede Bondestand for. Det bliver mer og mer tydeligt for mig, at det ikke kan nytte os at gaa i Kampen før Landbefolkningen er med os.

| Herfra kommer der vist paa Grund af Valgene og paa Grund af vor Fængsling Ingen til Kongressen; det er meget slemt, men jeg kan ikke engang heller opgive Nogen blandt vore Arbejdere, der forener alle de nødvendige Egenskaber til en saadan Rejse, og Udgifterne er jo heller ikke saa smaa, dog det overvandt man vel nok. Derimod kan De vente mig til London, saasnart jeg slipper ud.

Jeg skriver dette i et meget ubekvemt Fangehul og med ufuldkomne Skriveapparater. Jeg haaber dog, at De kan læse det; egentlig maatte De, for at forstaa Forholdene herovre, have en langt

omstændeligere Beretning; men De maa tage til Takke for denne Gang. Maaske vil jeg snart kunne berette Dem mere mundtligt. Skulde det imidlertid blive min Skjæbne at tilbringe mit Liv som Fange, saa haaber jeg dog, at mit Eksempel skal have bevirket saa meget her i Danmark, at Socialismen fæster Rod her for bestandigt.

Jeg hilser Dem og beder Dem hilse alle Meningsfæller, som De maatte træffe, fra Afdelingen i Danmark og fra

Deres hengivne
Louis Pio

P.S. Mig kan De altsaa ikke skrive til; derimod beder jeg Dem snarest muligt sætte Dem i Forbindelse med Foreningen gennem Redaktionen af Socialisten. Adressen er kun:
Redakt. af „Socialisten[d]“
København.

Erläuterungen

a) Socialisten

b) Socialisten

c) Bismarck-Schönhausen, Otto von (1815-1898)

d) Socialisten

Kritischer Apparat